Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej – „Planeta Nowa”, Nowa Era

Wymagania na poszczególne oceny[1]				
na ocenę dopuszczającą	**na ocenę dostateczną**	**na ocenę dobrą**	**na ocenę bardzo dobrą**	**na ocenę celującą**
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
Uczeń: ● podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej ● podaje całkowitą powierzchnię Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie • wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: *plejstocen*, *holocen* • wyjaśnia znaczenie terminu *rzeźba polodowcowa(glacjalna)* • wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski • wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie • wymienia główne rodzaje skał • wyjaśnia znaczenie terminów: *ciśnienie atmosferyczne*, *niż baryczny*, *wyż baryczny* • wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego • podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski • wymienia elementy klimatu • wyjaśnia znaczenie terminu *średnia dobowa temperatura powietrza* • wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury	Uczeń: ● omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej ● opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy ● odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia proces powstawania gór • wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce • omawia zlodowacenia na obszarze Polski • opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe • porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy • dokonuje podziału surowców mineralnych • podaje cechy klimatu Polski • podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej • rozpoznaje typy ujść rzecznych • opisuje zjawisko powodzi	Uczeń: ● oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski ● opisuje dzieje Ziemi ● wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny ● charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy ● opisuje cechy różnych typów genetycznych gór ● przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata ● charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski ● omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski ● opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej ● omawia warunki klimatyczne w Europie ● charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce ● omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce ● odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość	Uczeń: ● rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski • charakteryzuje jednostki geologiczne Polski • wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze • przedstawia proces powstawania lodowców • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski • przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski • rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce • opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski • opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce • wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zmian klimatu Polski • omawia ważniejsze typy jezior w Polsce • przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej	Uczeń: ● wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy ● wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze • wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę • wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody • ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce • omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce • wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego • ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb

[1]Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

powietrza i wielkość opadów w Polsce • określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce ● wyjaśnia znaczenie terminu *przepływ* ● wyjaśnia znaczenie terminów: *źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowate* • wskazuje na mapie główne rzeki Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: *powódź*, *dolina rzeczna*, *koryto rzeczne*, *obszar zalewowy*, *sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna* • wymienia przyczyny powodzi w Polsce ● określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego ● wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny ● omawia linię brzegową Bałtyku • podaje główne cechy fizyczne Bałtyku • wyjaśnia znaczenie terminów: *gleba*, *czynniki glebotwórcze*, *poziomy glebowe* • wymienia typy gleb w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu *lesistość* • wymienia różne rodzaje lasów w Polsce • wskazuje parki narodowena mapie Polski	● wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią ● wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych ● omawia wielkość i głębokość Bałtyku • charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata • opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku ● opisuje wybrane typy gleb w Polsce • przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski • omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce • podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu ● charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce	opadów atmosferycznych z klimatogramów ● wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce ● wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry ● opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry • wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce ● określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników ● charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku ● omawia powstawanie gleby ● wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych ● omawia funkcje lasów ● ocenia rolę parków narodowych w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	● omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki • omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku • omawia procesy i czynniki glebotwórcze • opisuje typy lasów w Polsce • opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski	• ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce • podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego ● planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
Uczeń: ● wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską ● wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice	Uczeń: ● wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich • prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej	Uczeń: ● omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w	Uczeń: ● omawia podział administracyjny Polski • omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy	Uczeń: ● analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski

● wyjaśnia znaczenie terminów: *przyrost naturalny*, *współczynnik przyrostu naturalnego*, *wyż demograficzny, niż demograficzny* ● wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie ● wyjaśnia znaczenie terminów: *piramida płci i wieku*, *średnia długość trwania życia* ● odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych ● wyjaśnia znaczenie terminu *gęstość zaludnienia* ● wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce ● wyjaśnia znaczenie terminów: *migracja*, *emigracja*, *imigracja*, *saldo migracji*, *przyrost rzeczywisty*, *współczynnik przyrostu rzeczywistego* ● wyjaśnia znaczenie terminu *migracje wewnętrzne* ● wymienia przyczyny migracji wewnętrznych ● odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski ● wymienia główne skupiska Polonii ● wymienia mniejszości narodowe w Polsce ● wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe ● wyjaśnia znaczenie terminów: *struktura zatrudnienia*, ● odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki ● wyjaśnia znaczenie terminów: *miasto*, *wskaźnik urbanizacji*, *aglomeracja monocentryczna*, *aglomeracja policentryczna (konurbacja)* ● wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie ● wymienia funkcje miast	• omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 • omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw • wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku ● wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce ● omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce ● podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce ● wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce ● określa kierunki napływu imigrantów do Polski ● wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności ● charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce ● podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce ● podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce ● wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady ● wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną ● omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich	Europie i w Polsce • omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce • porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie piramidy wieku i płci • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski • opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce ● opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce • porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce ● wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności ● analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego • przedstawia strukturę narodowościową ludności Polski na tle struktury narodowościowej ludności w wybranych państwach europejskich • określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach • charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce • omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce • porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy • analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce	• analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski • omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski ● oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce • charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce ● wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich • omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce • przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy • omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach • analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji ● omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy ● określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy	• analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego • analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce • ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie ● ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich • omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej ● identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich

● odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy ● wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich ● wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast		● omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy		
3. Rolnictwo i przemysł Polski				
Uczeń: ● wymienia funkcje rolnictwa • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: *plon*, *zbiór, areał* • wymienia główne uprawy w Polsce • wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: *chów*, *pogłowie* • wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce • wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich • dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy • wymienia funkcje przemysłu ● wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej • wymienia źródła energii • wymienia typy elektrowni • wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce ● wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim	Uczeń: ● opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce ● prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce ● przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce ● prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce ● wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce ● przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce ● wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce ● omawia cechy polskiego przemysłu ● wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski ● omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim ● lokalizuje na mapie Polski elektrownie cieplne, wodne i niekonwencjonalne ● opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych ● podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim	Uczeń: ● przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce • przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce • przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce ● omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy ● wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim	Uczeń: ● omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce • charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce • porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej • analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu ● opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce ● wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii ● analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem	Uczeń: ● przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej • dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny ● wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju ● analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki

4. Usługi w Polsce				
Uczeń: ● podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce ● wyjaśnia znaczenie terminu *komunikacja* ● wyróżnia rodzaje transportu w Polsce ● wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze ● wyróżnia rodzaje łączności ● wyjaśnia znaczenie terminów: *centra logistyczne*, *spedycja* ● wyjaśnia znaczenie terminów: *eksport*, *import*, *bilans handlu zagranicznego* ● wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski ● wyjaśnia znaczenie terminów: *turystyka*, *walory turystyczne*, *infrastruktura turystyczna* ● wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie ● wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski	● Uczeń: ● omawia zróżnicowanie usług w Polsce • omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce • omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce • wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym ● wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego • omawia czynniki rozwoju turystyki • wymienia polskie obiekty znajdujące się na *Liście światowego dziedzictwa UNESCO* i wskazuje je na mapie	Uczeń: ● przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków • omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski • przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce • charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na *Liście światowego dziedzictwa UNESCO* • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski ● wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski	Uczeń: ● wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce • prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego • ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki • analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy • ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski ● analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie ● określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach	Uczeń: ● identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta • podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej ● ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski
5. Mój region i moja mała ojczyzna				
Uczeń: ● wyjaśnia znaczenie terminu *region* • wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony • wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu • wyjaśnia znaczenie terminu *mała ojczyzna* • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie	Uczeń: ● podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych • wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzenią w wymiarze lokalnym • rozpoznaje w terenie obiekty decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny	Uczeń: ● wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie • analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu • prezentuje główne cechy gospodarki regionu • opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny • omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł	Uczeń: ● przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu • prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	Uczeń: • projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie • wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego • planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie • projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów

topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny • przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie • wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny				środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności • podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej